

A FELNŐTTKÉPZÉS PERSPEKTÍVÁI NEMZETKÖZI KONFERENCIA

„Felnőttképzési műhelyek jó gyakorlatai”

Kaposvár, 2010. szeptember 17.

ABSZTRAKTFÜZET

KAPOSVÁR

2010

Szerkesztette

Sáriné Dr. Csajka Edina PhD

Szakmai lektor

Dr. Húth József PhD

Dr. Kóvágó Sarolta

Dr. Martinkó József PhD

Nyelvi lektor és korrektor

Dr. Pethő Ildikó PhD

A szerkesztésben közreműködött:

Csótiné Belovári Anita

Az összefoglalók tartalmáért a szerzők felelősek.

KIADJA

A KAPOSVÁRI EGYETEM PEDAGÓGIAI KARA

KÉSZÜLT

A dombóvári SZEC SOX Nyomdában

FELELŐS KIADÓ

Dr. KOVÁCS ZOLTÁN PhD dékán

Készült 70 példányban

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	1
1. Szekció – Folyamatosság és innováció a felnőttképzés elméletében és történetében.....	4
2. Szekció – Felnőttképzés a gyakorlatban	12
3. Szekció – Kulturális intézmények a felnőttképzésben.....	20
4. Szekció – Felnőttképzés nemzetközi gyakorlata.....	26
5. Szekció – Hallgatói szekció	33
6. Szekció – Angol nyelvű szekció	38

1. Szekció - Folyamatosság és innováció a felnőttképzés elméletében és történetében

A hazai felnőttképzés rendszerszerű bemutatása az EU jogszabályainak tükrében

Dr. Váradi László

Nemzetgazdasági Minisztérium, Felnőttképzési és Szakképzési Főosztály

Ebben az állandóan változó világban – figyelembe véve az Európai Unióhoz történő csatlakozást is – különösen a jogi szabályozás területén nehéz maradandót alkotni. *A Felnőttképzés Bibliája* című könyvemen keresztül, a felnőtt-képzés területére vonatkozó szabályokat összegyűjtve, mégis megkísérem.

Az oktatás a képzéssel együtt a kutatás és fejlesztés mellett egyike azon szellemi javaknak, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a munkaadók és a munkavállalók lépést tudjanak tartani a folyamatosan változó technikai - technológiai folyamatokkal, azaz az elkövetkezendő időszak kihívásainak meg tudjanak felelni. A közoktatás, a szakképzés, a felsőoktatás és a felnőttképzés ügye stratégiai jelentőségű. Napjainkban már nem vitatható, hogy a munka világában elfoglalható hely kimondottan függ a szakképzettség minőségétől, irányától, piacképességétől. Egyre jobban felértékelődnek a személyes képességek és készségek. Lényegessé válik a pályorientáció szerepe, előtérbe kerül az élethosszig tartó tanulás, a felnőttképzés stratégiai kérdés lett.

Minden állam működésének a fundamentuma a jogrendszer. Az EU-t nem tekinthetjük államnak. Mivel a tagállamok által rátestált feladatok többé-kevésbé hasonlóak az egyes állami feladatokhoz, ezért ezeknek a végrehajthatósága elengedhetlenné tette egy önálló jogrendszer megalkotását. Az EU egy olyan szervezet, amelyben a tagállamok lemondtak a Közösség javára egyes jogaikról, s azokat az ahhoz kapcsolódó feladatokkal együtt átestálták a Közösségre.

Az EU működésének alapja a közösségi jog, a közös politikák, a közösségi tevékenységek annak eszközeiül szolgálnak. A kettő elválaszthatatlan egymástól. Közös politikákat azonos módon értelmezett közösségi jogszabályok nélkül működtetni nem lehet.

Az EU teljes joganyagát és az ahhoz kapcsolódó valamennyi elemet *acquis communautaire*-nek, röviden és egyszerűen *acquis*-nak, azaz közösségi vívmányoknak nevezzük. Az *acquis communautaire*-ben a kötelező és nem kötelező normák összekapcsolása annak elismerését jelenti, hogy a jogfejlődésben bizonyos jogszabályok előbb kötelező erő nélküli nyilatkozatok, ajánlások formájában jelennek meg, és csak a későbbiekben válnak jogilag kötelezővé. Ennek elfogadása jelenti az EU-hoz való csatlakozás feltételét. Maga a csatlakozási folyamat is kiemelkedően az *acquis* átvételéről szól.

Szélsőség és konszolidáció: népművelési titkárok Somogyban, a Horthy korszakban

Belovári Anita

KE PK

Az első világháború és a trianoni békeszerződés után Magyarországon stratégiai ágazattá vált a művelődés, előtérbe került a kulturális szféra. Az oktatáspolitikai egységes világnézetű, a fennálló hatalmi alakulatot kiszolgáló homogén társadalom megteremtésének eszközévé vált; és ebben nem csak a népoktatás, de a felnőttképzés – a kor szóhasználatában az iskolán kívüli népművelés – is jó szolgálatot tett az éppen regnáló kultuskormányzatoknak. Vidéken megszervezni a felnőttoktatást azonban még az adott – a területi elcsatolások utáni – kaotikus viszonyokhoz képest is nehéz feladat volt. A gazdasági és mentális válság, politikai útkeresés különösen a korszak első pár évében volt jellemző, de a pénzügyi nehézségek, az elégtelen személyi feltételek, adott esetben a népműveléssel szemben megnyilvánuló társadalmi érdektelenség végigkísérte az egész időszakot.

Nem meglepő, ha ezen körülmények között meghatározó volt a népművelési titkár személye, akire a szervezés feladata teljes egészében hárult. Mivel a művelődési szféra amúgy is erős érdeklődést keltett ekkoriban, a titkár helyzete bizalmi, bár nem túl megbecsült pozíció volt. Így a posztra állított tisztségviselő személyében visszatükrözte a politikai viszonyokat: a '20-as évek elején erősen radikális beállítottságú, a konszolidáció után hangsúlyozottan konzervatív, de szélsőségektől mentes egyéniség viselte a megyében a hivatalt. Célom: felvillantani a korszak e két meghatározó megyei figurájának portréját, és működésükön keresztül rávilágítani a politikai elvárások változásaira, amelyek lehetővé tették, ugyanakkor nyomatékosan saját arculatukra formálták munkavégzésüket, behatárolták mozgásterüket.

Az előadás elkészítésében elsősorban levéltári anyagok, korabeli sajtóhíradások, illetve szintén korabeli népművelési irodalom volt a segítségemre. Kiseb mértékben használtam szekunder forrásanyagot, főképpen a felnőttképzés korabeli helyzetének, a politikai retorika és célkitűzések változásainak érzékeltetéséhez.

Az élethosszig tartó tanulás új színtere
Az Alkalmazott Pedagógia és Pszichológia Intézet a BME -n

Mészárosné Merbler Éva

BME - Mérnöktovábbképző Intézet

Előadásomban az élethosszig tartó tanulás filozófiájának megvalósulására irányuló kutatásomat ismertetem, amely egy magyarországi felnőttképzési műhely munkájára irányult. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen működő Alkalmazott Pedagógiai és Pszichológia Intézet (APPI) tevékenységén keresztül vizsgáltam az élethosszig tartó tanulás filozófiájának gyakorlati megvalósulását.

Az egész életen át tartó tanulás régi gondolatának új aktualitást ad, hogy a világ országai az elmúlt évtizedekben több egymással összefüggő gazdasági és társadalmi problémával szembesültek. Így például: a globalizáció, a demográfiai változások, a túlnépesedés vagy az elöregedés. Ugyanakkor a munkaerőpiac olyan irányba változik, hogy a tudásintenzív ismereteket helyezi előtérbe. Az emberi erőforrás fejlesztés a magyar társadalom és gazdaság számára is fontos problémává vált. Az Európai Unió törekvések is azt mutatják, hogy a fejlett európai országok versenyképességük megőrzését, fokozását az emberi erőforrás potenciáljának egész életen át tartó folyamatos megújításával próbálják biztosítani.

A társadalom és az egyén szempontjából egyaránt felértékelődik az oktatás jelentősége. Az alacsonyabb iskolázottságú, képzetlen munkaerő fokozottan sebezhető, könnyebben munkanélkülivé válik, így kirekesztődik, s újabb terhet ró a társadalomra. A tanulás élettani előnyeit is tudományos kutatások igazolják: a használaton kívüli sejtek hamarabb elveszítik életképességüket, mint amelyeket használunk. Tanulással megőrizhető a szellemi kondíció, a tájékozottabb egyén fogékonyabb az egészséges életvezetés elveire is. Az egész életen át tartó tanulás rövid idő alatt olyan követelmény-rendszerre vált, amely a beépült az európai országok foglalkoztatás-fejlesztési irányelveibe, konkrét cél- és feladatrendszerben fogalmazódott meg. Az APPI a felnőttképzés progresszív irányába mutató tevékenységet végző felsőoktatási szervezet, melyben a klasszikus oktatási tevékenység mellett olyan projektmunkálatok is megjelentek az elmúlt években, melyeknek hatása van a hazai élethosszig tartó tanulás szakmai pozíciójának erősödésében. Az elemzés elkészítéséhez irodalomkutatást végeztem. A téma fontos, mert az andragógia tudománya csak néhány éve vonult be a köztudatba és ezáltal az APPI és a hozzá hasonló intézmények működése széles körben nem, vagy csak kis mértékben ismert.

Brassai Sámuel ismeretterjesztő tevékenysége: a Vasárnapi Újság

Szily Marianna

Magyar Nemzeti Múzeum

Jelen előadás témájául Brassai Sámuel, a sokoldalú erdélyi gondolkodó, népművelő munkásságát választottam, azon belül az általa szerkesztett *Vasárnapi Újság* bemutatását, középpontba helyezve a mai értelemben vett felnőttképzési írásokat. Ki volt Brassai Sámuel? Miben állt a nagysága? Miért volt kiemelkedő fontosságú az ismeretterjesztő tevékenysége? Miért volt akkora jelentősége az általa elindított első magyar nyelvű néplapnak, a *Vasárnapi Újságnak*? Többek között ezekre a kérdésekre kerestem választ kutatásom során, a 19. század Erdélyének társadalmi és gazdasági tükrén keresztül.

A külön tudós életét valamelyest megismerve úgy érzem, hogy Brassai Sámuel szellemi hagyatéka, tanári, publicisztikai és tudománynépszerűsítő tevékenysége kultúrtörténeti szempontból is igen jelentős. Helyesen ismerte fel a korszak aktuális kérdéseit és maradandót alkotott azok megvalósítása érdekében. Ilyen feladat volt számára Mikó Imre felhívása egy, múzeumi és akadémiai feladatokat ellátó intézmény létrehozására. Ez az intézmény lett az Erdélyi Múzeumi-Egylet, amelynek megalapításában, igazgatásában komoly szerepet vállalt. Életrajzírói alaposan feltárták életének, munkásságának meghatározó mozzanatait, előadásom nagy mértékben támaszkodik ezekre a monográfiákra, korabeli és későbbi folyóiratokra és kiadványokra, kortörténeti adatokra. Munkám során igyekeztem minél több elsődleges forrást felkutatni, így a *Vasárnapi Újság* példányait.

A Brassai által elindított *Vasárnapi Újság* 15 éven keresztül (1834–1848) tájékoztatta hetenként az olvasót a politikai helyzetről, hirdette a kor leghaladóbb társadalmi és politikai eszméit, népszerűsítette a tudomány és technika vívmányait, gazdasági tanácsokat osztott, és irodalomból is nyújtott ízelítőt. Láthatóvá válik, hogy Brassai munkásságában nem választható ketté az általános pedagógiai és ismeretterjesztő tevékenység. Kutatásom elsősorban Brassai Sámuel ismeretterjesztő tevékenységének feltárására koncentrálok. Hangsúlyt helyez a *Vasárnapi Újság* szerkesztésére és igyekszik bizonyítani, hogy a kor embere és a tanulmányozott kor a történeti perspektívában miként rajzolódik ki az újság lapjain.

Az újság elindulásának történetét fölvázolva megkísérlem feltárni azokat az ismertetőket, amelyek „igazi továbbképzésben” részesítették az újságolvasókat, ezáltal megmagyarázva azt, hogy az évek során miért lett a *Vasárnapi Újság* ennyire népszerű.

Az egyes fejezetek kiegészítik egymást, együtt nyújtanak összképet az akkori állapotokról és Brassai személyiségéről. Hallatlanul nagy dolog volt a „népben való gondolkodása”, ami a *Vasárnapi Újság* 15 éves fennállásának köszönhetően döntően befolyásolta, hogy a századfordulóra egy európai műveltségű polgárság alakult ki Erdélyben, mely azután a magyar politikai és szellemi életnek meghatározó személyeit sorakoztatta fel.

Távoktatás: út a fizikai és státusz távolságok feloldódásához?

Hajdú Miklós

Eötvös József Főiskola

A távoktatásban a tanulás állandó, önként vállalt aktivitás, a súlypont a tanításról a tanulásra helyeződik át. Úgy a tanárok, mint a diákok, a hallgatók számára. Egyrészt még formálódóban vannak a később talán sztandardizálódó formák és módszerek, melyek a fenti követelmény hatékony megvalósulásához vezetnek; másrészt rohamos változás jellemzi az „oktatott”, elsajátít(tat)ani kívánt tudástartalmakat, az ehhez nélkülözhetetlen médiumokat, módszereket és a befogadó vagy megrendelő közeget, a versengő társadalmat.

A tantárgyközpontú képzés helyett személy- és képességközpontú képzésre való átálláshoz elengedhetetlen a tanári attitűd változása, a korábbinál jóval komplexebb szerepekre való felkészülése (felkészítése), szakmai, elméleti valamint módszertani tudásának fejlesztése, törekvése a legjobb eszköz és tartalmi innovációk alkalmazására.

A fenti igényekhez történő alkalmazkodással együtt a kialakult e-learning módszertan az élő oktatás virtuális klónjaként határozható meg. Az első generációs nevezhető e-learning rendszerek az oktatási intézmények szemléletét valósítják meg, E rugalmatlan e-learning rendszereknek a Web 2.0 soha nem tapasztalt kihívásainak kell eleget tenniük. Az intézménycentrikus, merev szemléletet felváltja, de legalábbis kiegészíti a dinamikus, tanulóközpontú oktatási platform. A '90-es évek felhasználója a Web-re elsősorban, mint információ-lelőhelyre tekintett; az internet kollaborációs lehetőségei rejtve maradtak. Az új generáció számára a Web már a kommunikációról, kooperációról, önkifejezésről szól. A Web 2.0 az „olvasott Web” helyébe az „írott-olvasott Web”-et állította. A dokumentum alapú Web információ alapúvá, médiumból platformmá lett. A felhasználók most már azokat az eszközöket keresik, melyek a saját igényeiknek megfelelően képesek az információkat egységes egészé szervezni. Az „olvasott Web” az információ közvetítése köré épült, az utóbbi ellenben a tartalom létrehozásának, megosztásának, újraszervezésének és disztribúciójának közeget valósítja meg. A lokalizációs modell hálózatalapúvá alakul. A „net-generációnak” nevezett ifjúság soha nem látott hatékonysággal tanul, dolgozik és játszik. A digitális generáció a különféle médiumokon megjelenő információt virtuális ismerősei segítségével azonnal újraértelmezi. A tudás a leghatékonyabb módon szerveződik teret adva egy új minőségnek: a valós idejű interaktív tanulásnak.

A tanulói populáció átalakulása lehetővé tette, sőt kiköveteli a tanuló-központú szemléletek elterjedését. Az oktatást a tanuló autonómiáján túl az aktív, kreatív és kollaboratív tanulásra való ösztönzés jellemzi. A tanár szerepe átminősül, szélsőséges esetben a tanár és tanuló közötti határvonal megszűnik. A tanulás tanítássá válik azáltal, hogy a diák maga hozza létre a tananyagot. A tanár többé nem a deklaratív tudás átplántálója, hanem a tudás módszerének tréneré. Az oktatás célja nem a tárgyi ismeretek átadása, hanem egy olyan gondolkodásmód kialakítása, mely révén a tanuló képes az önálló problémamegoldásra, véleményalkotásra, tanulmányi felelősségvállalásra.

A bottom-up szemlélet erősítése a magyarországi felnőttképzésben – civil megközelítésben

Baka József

KE PK

Kulcsszavak: felnőttképzés, bottom up, szabadművelődés, népfőiskola

Az elmúlt két évtizedben kiépült hazánkban is a felnőttkori tanulás diverzifikált rendszere, az alapvetően pozitív változások mégis ellentmondásokat hordoznak és több problémát hoztak felszínre. A működési anomáliák súlya felveti azt az igényt, amely a felnőttképzés lényegi, rendszerszintű reformjára irányul.

Az előadás a Magyar Népfőiskolai Társaság által kidolgozott, vitaindítónak szánt felnőttképzési reformjavaslatot mutatja be és elemzi. Az előadás fő vezérfonalai a tervezetben megfogalmazott alapelvekre épülnek. Az első alapvetés a szabadművelődés aktualizálása, revitalizálása. A második, hogy alapvető pozitív változást csak a szubszidiaritás elvén alapuló, alulról – az egyén, közösség, illetve a helyi szint felől – szerveződő rendszer képes generálni. A harmadik alapelv a felnőttképzés társadalmasításának célja, amelynek megvalósulása érdekében a tanulási kompetenciákat az egyénre, önszerveződő – elsősorban civil-nonprofit - közösségekre, a helyi képzési, képzésszervezési kompetenciákat pedig a helyi szervezetekre és társulásaikra kell delegálni – ez azonban decentralizációt és struktúraváltást követel meg. Ezen vezérfonalak mentén az előadás kitér a finanszírozás, a jogi szabályozás, a szakemberképzés, a felnőttképzési tervezés átalakítására – ezekkel összefüggésben a fő hangsúlyt viszont a strukturális változtatásokra, az új intézményi és döntéshozatali modell vázolására teszi.

Az előadás arra tesz kísérletet, hogy a tervezet elemzésén keresztül rámutasson a hazai felnőttképzés megújításának szükségességére, összegezze az elvi változtatásokat és a konkrét beavatkozásokat és így egy alternatív megoldási javaslatot tegyen a rendszer megújulásának megvalósítási módjára.

Hogyan kapcsolódik be az andragógus hallgató egy iskola életébe?

Hevérné Kanyó Andrea

KE Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium

Azok a hallgatók, akik az egyetemen andragógus diplomát - azon belül is művelődésszervező szakirányút - kívánnak szerezni, félévente különböző külső helyszíneken töltik gyakorlatukat. A Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumba 5 éve járnak rendszeresen a hallgatók. Itt a diákönkormányzatot segítő pedagógus szervezi, segíti munkájukat.

A gyakorlat célja az intézmény menedzsmentjének, szakmai funkcióinak és szervezeti felépítettségének megismerése, valamint a művelődési folyamat tervezésével, lebonyolításával kapcsolatos ismeretek megszerzése. A gyakorlólé hely rendezvényeinek előkészítésében, megszervezésében, lebonyolításában való aktív közreműködés. A hallgatók számára legfőbb tevékenységi kör: az irodalom megismertetése a diákokkal. Ide tartoznak olyan jeles napok, mint a Népmese napja, Könyvtárak világnapja, a Költészet napja, Nemzetközi Gyermekkönyvnap. A hallgatók könyvajánlót készítenek, versmondó versenyt szerveznek. Az egészségmegőrzésre is nagy hangsúlyt fektet iskolánk, ahol a fiatal felnőttek előadásokat tartanak, tablókat készítenek, vetélkedőket bonyolítanak le. Közös projekteket dolgoztunk ki a Nemzetközi Egészségnapra ill. az AIDS világnapjára. A következő évek is a fenntarthatóság jegyében kell hogy folyjanak.

A környezetvédelem, a szelektív hulladékgyűjtés kiemelt feladat számunkra. A hallgatók segítségével rendszeresen gyűjtünk papírt, PET palackot, műanyag kupakot, alumínium dobozokat. A másik nagy programsorozatunk a zöld jeles napok megjelenítése, a meglévő tudás bővítése a témában. Mivel 1-12. évfolyamig járnak hozzánk tanulók, a kérdéskört több oldalról körbe tudjuk járni. A Föld napi vetélkedő az alsó tagozaton ugyanolyan nagy hangsúlyt kap, mint a Víz világnapi projekt a felső tagozaton. Gimnazistáink, az andragógus hallgatók segítségével, a helyi állatmenhelyen teszik hasznossá magukat. Egy művelődésszervező legyen kreatív, sokrétű személyiség. Programot szervezni nem könnyű feladat. A 18 éveshez is másképpen kell szólni és a 6 éves óvodáshoz is. A beiskolázási programok jó hangulatához, újszerű megközelítéséhez nagyfokú hozzáértés, szervezőképesség, átgondoltság szükséges. Ez a korosztály (nagy csoportos óvodás) mindig nagy kihívás elé állítja az egyetemistákat. Az iskola közösségi életét alakítják a diákok által preferált farsang, mozilátogatás, gyermeknap programok. Ezek már gyakran a vizsgaidőszak idején zajlanak, mégis elkötelezett hallgatóimra mindig számíthatok.

A szakmai gyakorlat a pedagógus oldaláról érdemjeggyel zárul, a hallgató részéről véleménnyel. Az eltelt évek visszajelzései alapján kiderült, hogy a fiatal felnőttek szeretik ezt a munkát, szívesen visszajárnak a Gyakorlóba „dolgozni”.

Iskolarendszeren kívüli felnőttképzést végző intézmények működése a Dél –dunántúli Régióban

Csimáné Pozsegovics Beáta – Sáriné Dr. Csajka Edina PhD

KE PK

Az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés fogalmát a felnőttképzési törvény értelmező rendelkezései között találjuk, amely így szól: „iskolarendszeren kívüli felnőttképzés az ahol nem jön létre tanulói vagy hallgatói jogviszony.”(2001.évi CI. Törvény a felnőttképzésről)

Az iskolarendszeren kívüli felnőttképzés keretein belül működő intézményeket a piacgazdaságra való áttérés után a 2001. CI. felnőttképzési törvény foglalta először rendszerbe, mely törvény keretein belül lettek először meghatározva - a rendszerváltozás után- az újjászerveződő iskolarendszeren kívüli felnőttképzés intézményi keretei. A felnőttképzésben résztvevő intézmények jelentős része mind az iskolarendszerű, mind az iskolarendszeren kívüli képzésben részt vesz. A felnőttképzés intézményi rendszere kiépült, a potenciális képzési helyek száma viszonylag magas. A felnőttképzésben résztvevő intézmények közül 2008 végére mintegy 4100 került bejegyzésre, ebből 1231 akkreditált (www.nive.hu/akkreditacio).

A Dél–dunántúli Regionális Munkaügyi Központban regisztrált felnőttképzési intézmények körében végeztünk vizsgálatot annak a felderítésére, hogy az intézmények hogyan értékelik saját működésüket, tevékenységeiket. Szükségesnek tartják-e az akkreditációt, milyen marketingeszközöket használnak a képzéseik népszerűsítésére, mi alapján végzik az előzetes tudásszint felmérést, milyen minőségbiztosítási rendszerrel rendelkeznek, hogyan választják ki az oktatókat és mit tesznek a továbbképzésük érdekében, végeznek-e után követést a képzettek körében, miben szeretnék javítani a saját tevékenységüket. A vizsgálat formája kérdőíves lekérdezés volt, melynek során azon felnőttképzéssel foglalkozó intézményeket kerestünk fel melyek a vizsgált időszakban felnőttképzést végeztek a Dél-dunántúli Régióban.

2. Szekció – Felnőttképzés a gyakorlatban

A szakmai felnőttképzés egy vizsgálónök szemével: elméleti és gyakorlati konzekvenciák

Szolnoky Kálmán

Az előadásom tulajdonképpen egy elméleti analízis, amely azokra a kérdésekre keresi a választ, hogy a felnőtt szakképzésben (iskolarendszeren belül és kívül) a -képzési-individuális értékeépüléseket milyen objektív (szakmai, gyakorlati) és milyen szubjektív (személyiségilleszkedési, szociológiai) tényezők határozzák meg.

Kutatásmódszertani szempontból a téma feldolgozásának háttérében nem egy statisztikai módszer áll, hanem inkább az esettanulmányokhoz hasonló megközelítések. A tapasztalat forrása a szakmai oktatásban való részvétel, a szakmai záróvizsgáztatásban való részvétel és a szakmai publikációk.

Az előadás során érintendő, de a főtémával szorosan összefüggő kérdések:

Az elméleti és gyakorlati kérdések összefüggései a felnőtt szakképzésben (és továbbképzésben). Példaként a 19. szakmacsoportot veszem majd alapul. Ugyanebben a kérdésben külön: Az elmélet szerepe a felnőtt szakmai képzésben. Miért fontos még az elmélet?

A szakmai felnőttképzésekben a szakmai vizsgabizottságok feladatai a kibocsátással kapcsolatban. A szakmai vizsgálónök és a kamarai vizsgabizottsági tag funkciói a kibocsátással kapcsolatban. A hitelesítés és megerősítés kérdései.

Adatok a felnőtt szakképzésben résztvevő hallgatók hivatástudatára és motivációjára. A mai "hivatások" választási módjai. A kizárásos-kényelmes mód, a többszörös végzettség trendje, a végzettség fokának emelése, az esetlegesség, a nemzedékről-nemzedékre történő "hivatás" választás.

„Sosem gondoltam, hogy a tanulás hiányozni fog!” – A felnőttkori tanulás örömei és terhei

Dr. Kerülő Judit

Nyíregyházi Főiskola

Az iskolarendszerű felnőttoktatásban dolgozó szakemberek gyakran teszik fel azt a kérdést, vajon lesz-e jelentkező képzésükre, azaz hogyan növelhető a tanulásba való bekapcsolódási kedv. A felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, vállalkozások léteértéke, hogy megismerjék a felnőttek tanulással kapcsolatos attitűdjeit. Ennek ismeretében erősítsék azokat a sajátosságaikat, amelyek a felnőttek számára a tanulás örömét biztosíthatják, segítsenek a nehézségek csökkentésében, felszámolásában.

A felnőttek praktikus szemlélete közismert, azaz minél több siker kapcsolódik egy-egy tevékenységükhöz, annál szívesebben végzik azt, de ennek a fordítottja is igaz. Minél több kudarc, megoldatlan probléma jelentkezik tanulásuk során, annál biztosabb az elutasítás, a lemorzsolódás, a kimaradás. Vajon mit tud tenni a felnőttoktatási intézmény annak érdekében, hogy a kezdeti terhek a későbbiekben csökkenjenek és örömmé, sikerré alakuljanak.

Az előadás arra vállalkozik, hogy a Nyíregyházi Főiskola andragógus képzésére járó felnőtt hallgatók tanulás-módszertani tréningjein szerzett tapasztalatok, hallgatói interjúk alapján keresse a választ, hogyan érhető el, hogy a tanulás inkább örömet, mint kudarcot jelentsen a résztvevők számára. A sikert jelentő és kudarcot okozó tényezőket öt szempont alapján elemzi. Vizsgálja, hogy a felnőttkor milyen esetekben segíti vagy nehezíti a folyamatos tanulást, vannak-e az életkornak tanulást befolyásoló hatásai, a hallgató körülményei, objektív és szubjektív tényezői mikor javítják és / vagy rontják az eredményességet. Bemutatja milyen tanulási módszert alkalmaznak a felnőttek a képzés kezdeti időszakában, melyek a jellegzetes tanulási hibáik, minek a hatására alakítják tanulási stílusokat, mennyire ismerik saját tanulásuk jellemzőit.

Arra is választ keres a szerző előadásában, hogy milyen tényezők vezetnek a képzésből való kimaradáshoz, lemorzsolódáshoz.

Az 50 év fölöttiek képzése és sikeres munkaerő piaci elhelyezkedése

Háber Hajnalka Mária

Eötvös József Főiskola

Napjainkban vitatott kérdés a felnőttképzők körében az időskorúak folyamatos képzése, szellemi frissen tartása és aktivitásuk fenntartása, fenntartható fejlesztése. Gazdasági, szociális, oktatási-képzési statisztikai adatok bizonyítják, hogy az elöregedő népesség társadalmi helyzetének javítása elkerülhetetlen.

Az 50 év feletti korosztály intézményesült keretek között végbemenő képzésének szükségességéről, létjogosultságáról, akkor lehet ítéletet mondani, ha vizsgálatunk tárgyát több aspektusból értékeljük. Az öregedés többletanyag, tartós folyamatát helyezzük jelen kutatásunk középpontjába. A korosztály nagyarányú heterogenitásának figyelembe vételével vizsgáljuk a szociokulturális háttérüket, lakóhelyük „településszintjét”, anyagi helyzetüket és munkaerő-piaci – életútjukat. A kutatás tárgya az 50 év feletti korosztály ismereteinek munkaerő-piaci szükségességének, hasznosíthatóságának vizsgálata. A probléma kezelése sürgős, hiszen demográfiai előrejelzések szerint 2050-re a lakosság egyharmada időskorú lesz.

A korfa megváltozásának következményeként a nyugdíjkorhatár kitolódott, ami ugyancsak indokoltá teszi a további képzés, átképzés-továbbképzés bevezetését az idős emberek számára. Egy korábbi empirikus kutatás eredményeire támaszkodva mutatom be a felnőttképzési műhelymunka jó gyakorlatának megvalósulását.

A kutatási eredményeim alapján, további kooperáción alapuló, komplex fejlesztési javaslatokat fogalmazok meg, amelyek mind a munkáltatói oldalt, mind pedig az idősödő generáció tagjait, mint munkavállalókat érdekeltté teszik a képzésben való ismételt részvételre, önfejlesztésre, új diszciplínák kialakítására.

Választ keresek arra a kérdésre, hogy korunk társadalmában a ma 50 évesek és az e fölötti korosztály hol helyezkedik el munkaerő-piaci szereplők struktúrájában? Jelenleg milyen szerepet töltenek be, milyen további funkciók teljesítésére válhatnak alkalmassá az átgondolt képzésük, a szellemi frissen tartásuk alapján. Fontos, hogy időben ismerjük fel a beavatkozás társadalmi jelentőségét, hogy a preventív intézkedéseket előkészíthessük, bevezethessük. A hazai tapasztalatok alapján arra is keresem a választ, hogy munkaerő-piaci aktivitásuknak milyen mértékben tudnak érvényt szerezni.

A "Sorsfordító – Sorsformáló" re-integrációs program II. és III. szakaszának felnőttképzési oldala

Lendvai Tamás

PTE FEEK

Előadásomban a Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ és a Diófa Konzorcium együttműködésében – 2008 végétől - zajló „Sorsfordító – Sorsformáló” munkaerő-piaci re-integrációs programról értekezem, különös tekintettel a II. és III. szakasz felnőttképzési gyakorlatáról. A projekt kiemelkedően fontos a vidéken lakó, nehéz szociális helyzetben élő, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező tartósan munkanélküliek számára, ugyanis a helyi szükségletekre építve, a munkaerő-intenzív agrár szektorban kívánja biztosítani a tartós megélhetés lehetőségét.

A program egyedülállósága az egyéb megoldásoktól eltérően a speciális agrárképzésben és támogatott foglalkoztatásban rejlik, melynek hatására az általános tudás helyett tájspecifikus, lokális igényeket kielégítő, életképes gyakorlati ismeretanyag elsajátítása valósul meg. A képzési és foglalkoztatási modul hatására a vidéken jelenlévő strukturális munkanélküliség orvoslása, a piaci kereslet és kínálat tudásalapon való harmonizálása történhet meg. Témaválasztásom alapja a koncepció életképessége.

Amíg az eredeti kísérleti program két Tolna megyei kistérség és 40 fő bevonásával kezdte meg működését, addig jelenleg a Dél-dunántúli Régió hét kistérségében 229 munkanélküli képzése és támogatott foglalkoztatása zajlik. A program fő célja, hogy a bevont munkavállalók az elsajátított ismeretekkel képesek legyenek elhelyezkedni az elsődleges munkaerő-piacon. Ennek érdekében kimagasló színvonalú felnőttképzési modellt szükséges kivitelezni. Kutatásomban alapvetően elsődleges források felhasználásával, kérdőívek és személyes interjúk segítségével, valamint az ÁFSZ, a DDRMK, a KSH adatbázisait igénybe véve deríték fényt a program II. és III. szakaszának felnőttképzési gyakorlatára és kontextusára.

Hipotézisem szerint a heterogén természetű tanulócsoportok komplex felnőttképzési eljárását igényelnek. A diverzitás alatt elsősorban a megszerzett iskolai végzettségben, a rendelkezésre álló agrárismeretekben, a meglévő kompetenciákban, az életkorban, valamint a rendszeres tanulástól és munkavégzéstől eltelt időben mutatkozó különbségeket értem. Az eltérések összetett igényeket fogalmaznak meg a képzőkkel szemben, s gyakorlatilag azt kívánom kutatni, hogy az elvárásoknak miként tudnak megfelelni.

Kutatásomban etalon szerepet tölt be a döbröközi tangazdaságban működő felnőttképzési rendszer, s arra is keresem a választ, hogy a többi helyszínen ehhez képest mi valósul meg?

Új modell a felnőttképzésben **Eredményes életpályaváltás – coachinggal**

Koroknay Károly

szabadúszó egyetemi oktató

Életünk szinte minden területére hatással van a karrierváltás, amely egy olyan komplex döntési helyzet, amelynek kimenetét nem láthatjuk előre pontosan. Ebben a folyamatban nyújthat hatékony és gyors segítséget a coaching.

Magyarországon is egyre erősebben érvényesül a nemzetközi tendencia, mely az eredményes pályafutás diverzifikációja és individualizációja irányába hat. Megnőtt a felnőttkori iskolarendszerű képzés jelentősége, akár vállalaton, intézményen belüli formában is. A megújuló tudás folyamatosan új lehetőségeket nyithat meg előttünk. A munka mind többek számára az önmegvalósítás egyik fontos eszközévé válik. A motivációk változása az életpálya egyes meghatározó szakaszaiban új karrierirányt jelölhet ki. Felgyorsult világunkban a külső környezet is egyre gyorsabban változik. Ezen tendenciák következtében egyre gyakrabban és egyre többen szembesülünk a karrierváltás kényszerével, vagy éppen igényével.

Ebben segít a coaching. A coach szó eredeti jelentése edző, a sport-nyelvből került át a felnőttképzési tanácsadók szótárába.

A coaching: a támogató-irányítás egy módszertanilag kidolgozott és speciálisan intenzív tanulási helyzethez kötött tanácsadási formája.

Helyes döntést hozni azonban nem könnyű feladat. A döntés szabadsága rajtunk áll, de nagyon nehéz, mert hatással van életünk minden más területére is - családi és szociális kapcsolatainkra és saját személyiségünk további alakulására – és kimenetét pontosan soha nem láthatjuk előre. Ebben a folyamatban nyújthat a coaching gyors és egyben hatékony segítséget. A coaching arra hivatott, hogy személyre szabott támogatást nyújtson az érintettnek, vagyis ne elméleti modellekből és gyakori esetekből, hanem a partner aktuálisan megélt egyedi helyzetéből induljon ki. A partner támogatása abban, hogy világosan lássa a célját, csak a folyamat első lépcsője. A coaching elengedhetetlen része ezen túlmenően – a felmerülő és meghatározó igények alapján – a kidolgozott cselekvési terv. Előadásomban a felnőttképzés eme új formáját, a coachingot kívánom bemutatni. Ma egy vezetőnek olyan jól kell dolgoznia, hogy munkájával nap, mint nap újra teremtsen munkahelyét, és ezáltal sok-sok munkatársra munkahelyét is. Kimagasló eredményeket ma már csak kimagasló teljesítménnyel lehet elérni úgy az élsportban, mint a munka világában. Ehhez tanulnunk kell, akár életünk végéig, s ha van rá lehetőség, akkor a legmodernebb módszerekkel. Ez a mi feladatunk...

A megértés élménye a felnőttek tanulásában

Dr. Zalay Szabolcs

PTE FEEK

A flow-élmény hatására a tudat komplexebbé válik, mert ez az élet-élmény egyszerre nyújtja a differenciáltság és integráltság élményét. A személyiség ilyenkor egyedinek, értékesnek, autonómnak és egyúttal a Mindenség, illetve a Közösség boldog és hasznos tagjának érzi magát. Csíkszentmihályi Mihály a flow-élmény egyik legérdekesebb paradoxonjának tartja azt a jelenséget, hogy az emberek cselekedetei gyakran akkor a legkönnyedebbek, amikor a legnehezebb feladatokat teljesítik. S így van ez a tanulás erőfeszítéseivel is, gyerekeknél és felnőtteknél egyaránt. Az élethosszig tartó tanulás filozófiája is csak akkor jelenne meg örömteli életlehetőségként, s nem kényszerképzetként, ha a külsőleg irányított oktatás vége egyben a belső motiváció irányította tanulás kezdeti szakasza lenne.

De Csíkszentmihályi nem áll meg ezen a ponton. Pszichológiai tudományos kutatási alapokon nyugvó „filozófiáját” az egész élet folyamatára kiterjeszti. Véleménye szerint, hogy annyira megközelítsük a tökéletes élményt, amennyire csak emberileg lehetséges, meg kell tennünk tudatunk kontrollálásában az utolsó lépést is. Ez azt jelenti, hogy egész életünket egyetlen egységes áramlat-tevékenységgé kell alakítanunk. Ez ma az emberiség kihívása több más gondolkodó szerint is. Kellőképpen nehéz cél áll előttünk, a globális problémák megoldásának feladata, amely egy alapvető andragógiai probléma is. Ha minden erőnket ennek a célnak az elérésére, az ehhez szükséges képességek megszerzésére fordítjuk, akkor tetteink és érzéseink harmóniába kerülhetnek egymással. A darabjaira hullott élet részei összerendeződnek, és értelmet kapnak a dolgok mind a jelenre és a múltra, mind a jövőre nézve is. Ilyen módon egész életünknek értelmet adhatunk. S ez lehet a László Ervin által emlegetett „tudati forradalom” kulcsa is. Ezek a gondolatok ma már nem légből kapott fantáziaszülemények, hanem több évtizedes kutatómunka eredményei, s teljesen megfelelnek annak az új pedagógiai filozófiai paradigma kritériumainak is, amely képes lehet választ adni a kor kihívásaira.

Magyar iskolákban és a Pécsi Tudományegyetemen végzett empirikus kutatásomat részben „élmény-tesztek” segítségével végeztem. Elméleti téziseimet ennek a kutatásnak az eredményeivel kívántam alátámasztani. Az „áramlat” kifejezést mérésem központi kategóriájaként használtam, szembeállítva a flow-fokot az unalom és a szorongás fokával a tanulási folyamatban. Állításom szerint a „lifelong learning” koncepció új perspektívájának éppen az élmények adhatnak mélységi dimenziót. Előadásomban ezt a tételt kívánom igazolni.

Minőségirányítás a felnőttképzésben – elméleti kérdések, gyakorlati aspektusok

Dr. Maksay Klára PhD

KE PK

A minőség, ill. a minőségbiztosítás szükségessége a magyar köz-és szak, majd később a felsőoktatásban egyre hangsúlyosabban jelent meg a 90-es évektől, jelezve, hogy a gazdaság kulcsfogalmai, mint a versenyképesség, innováció, foglalkoztathatóság az oktatás folyamatának is részévé váltak. A felnőttoktatás ebben az időszakban (és később is) rendkívül dinamikus bővülésen ment keresztül főleg a for-profit vállalkozások piaca révén. Ezt a folyamatot eleinte csupán a mennyiségi szemlélet uralta, melynek több okra vezethető vissza. Egyrészt a középfokú oktatásba belépők aránya emelkedett jelentősen, a demográfiai csökkenés ellenére, köszönhetően az expanziót támogató oktatáspolitikai intézkedéseknek. Pl. a tankötelezettség felemelése, vagy a hosszabb ideig tartó szakmai képzési programok támogatása a rövidebb ideig tartókkal szemben.

Hatást gyakorolt még a növekedésre a társadalmi környezet is. Ebben az időszakban a strukturális és a recessziós munkanélküliség jelentősen nehezítette főleg a fiatalok elhelyezkedési esélyeit, így gyakori döntés volt, az iskolarendszerben való bennmaradás, vagy parkolás.

Ugyancsak gyors expanzió jellemezte a magyar felsőoktatást is: 1995- óta a felsőoktatás éves kibocsátása hozzávetőlegesen megkétszereződött, a diploma megszerzése szinte egyet jelentett a megfelelő, jó minőségű munka megszerzésével.

A felnőttoktatást is hasonló tendenciák jellemezték, hisz számos funkcióval rendelkezett, így először az oktatási rendszerből lemorzsolódott tanulók számára jelentett második esélyt, de a társadalmi esélyegyenlőség és a mobilitás csatornájaként is tovább növekedett intézményi szerepe.

Míg a '90-es évek második felétől a közoktatásban elindult a minőségi szemlélet térhódítása (Comenius I.II.), a felnőttoktatásban a minőség kérdése sokáig elhanyagolhatónak bizonyult.

A 2000-es évektől a minőségügy azonban a felnőttoktatási piac szabályozásának egyik meghatározó tényezőjévé vált, melyet 2002-től az intézményi és a programakkreditáció biztosított. Ma már főleg az a kérdés, hogy a felnőttoktatást végző intézmények gyakorlatában a minőségbiztosítás, vagy a minőségirányítás eredményezi e azt a hatékonyságot, mely növeli a versenyképességet és a jövedelmezőséget, és egyben maradéktalanul megfelel a fogyasztó kívánalmainak. A bevezetésre került minőségirányítási rendszer és az intézményi önértékelés valóban pragmatikus hatékonyságnövelő eszköz e, vagy csak tetszetős elméleti konstrukció?!

Kockázati tényező a „képesítés nélküli felnőttoktatók” működése a felnőttoktatásban, a munkaerő-piac

Dr. Magyar Miklós

KE PK

Hosszú utat tettünk meg a képesítés nélküli pedagógus (tanító, tanár, szakoktató stb.) működtetésének megszüntetésétől a „képesítés nélküli felnőttoktató” alkalmazásáig.

E kissé szokatlannak tűnő megállapítás sajátos magyar (felnőtt)oktatási jelenségként érvényesül a mindennapokban. A felnőttképzésben, a munkaerő-piaci képzésben tevékenykedő oktatók többségének van ugyan szakmai képesítése, de nem rendelkeznek andragógusi gyakorlattal és felnőttoktatási felkészültséggel. Kiváló közgazdász, de képtelen a tudás átadására. Zseniális matematikus, de nem ért a felnőttek nyelvén. Tapasztalt jogász, de felnőttoktatói tevékenysége a jogszabályok felolvasására korlátozódik. Szerepvállalásuk, eredményességük, kompetenciájuk megkérdőjelezhető. Olyanok, mint az illetékesség és jogosultság nélkül működő csontkovács. Ma már a tanulás eredménytelensége, sikertelensége nem egyszerűsíthető le a tanulók motiválatlanságára, és az egyéb körülmények megváltozására. Az elmúlt évtizedek világossá tették számunkra, hogy a pedagógiai folyamatban a gyermek nem kicsinyített felnőtt és a felnőttoktatásban, a munkaerő-piaci képzésben a felnőtt nem óriáscsecsemő.

A felnőttoktató szakma sajátossága, egyrészt hogy különféle speciális szerepek és új szakmák gyűjtőhelye: tanár, facilitátor, értékelő, mentor, felügyelő, tanácsadó, instruktor, kutató, oktató, továbbképző szakpolitikus, curriculum-tervező, programirányító, humánfejlesztő, szervezetfejlesztő, marketing szakember, távoktatási szakember stb. Másrészt a működési cél nemcsak a szakmai professzióra való törekvés. Ennek a helyzetnek a kezelését segíti a 2006-ban elindított Andragógia BA szakos és a 2009-ben elindult Okleveles Andragógus MA szakos képzés, illetve a felsőoktatási intézmények által meghirdetett 'Felnőttoktató' OKJ-s szakirányú továbbképzések működtetése diplomások számára. Érzékelhető, hogy ez csak a kezdet. A „képesítés nélküli felnőttoktatóknak” sok tennivalójuk van még a szükséges kompetenciák elsajátításához.

Ezzel összefüggő kérdések:

- Hogyan alkalmazkodik a piactudásszükségletekhez a felnőttoktató?
- Csökkent-e a felsőoktatásban, a felnőttoktatásban tevékenykedő oktatók kockázati tényező hatása a kompetencia alapú képzésekre történő átállással?

Az előadás ezekre a kérdésekre keresi a választ. Kulcsfogalmak: kulcskvalifikáció, kompetencia, „képesítés nélküli felnőttoktató”, tudás, közvetítési technológia, informatikai kompetencia, médiakompetencia.

3. Szekció - Kulturális intézmények a felnőttképzésben

A múzeumokban folyó felnőttképzési lehetőségek és jó gyakorlatok

Walter Imola - Takács Anett

KE PK

Napjainkban a 21. század emberétől elvárja a társadalom, hogy megvalósítsa az egész életen át tartó tanulás stratégiáját nemtől, kortól és foglalkozástól függetlenül, így a felnőttképzési lehetőségek terjedésével, számos helyszínen és formában nyílik rá alkalom.

A tömegkommunikáció térhódítása járult hozzá ahhoz, hogy egyre szélesebb rétegek ismerjék fel a „lifelong learning” fontosságát, és tette kényelmesebbé az információszerzést a legfrissebb képzésekről, tanulási alkalmakról, amelyeket az egyén saját művelődése érdekében kiválaszt. Ma már az oktatási- mellett számos kulturális intézmény biztosít lehetőséget az önmegvalósításra, amelyek közül a múzeum egy sajátos, jó példa. A múzeumok az élet egészére kiterjedő tudásszerzés speciális terepei, ahol egyszerre valósul meg a formális, non-formális és informális tanulás. Formális oktatás színhelye akkor, amikor óvodák, és iskolák tananyaghoz kapcsolva hasznosítják kiállításait vagy szakembereik együttműködnek egyetemek képzéseiben.

A továbbképzések, kiállításához kapcsolódó előadássorozatok a nem formális képzéseket színesítik. Kiállításuk sokféle tanulási módot nyújtanak a csoportosan vagy egyedül, spontán vagy tervezett szándékkal érkező látogatóknak.

A múzeumok oktatási tevékenysége a '70-es évektől folyamatosan bővül, oktatási aktivitásuk egyre jelentősebb, amihez a 2003-ban indult Múzeumok Mindenkinél Program is hozzájárult. 2008-ban, a MOKK létrejöttével (Múzeumi Oktatási és Képzési Központ), a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum akkreditált felnőttképzési tevékenysége már az új kihívások produktuma.

Kutatásunkban a hazai múzeumokban folyó felnőttképzés helyszíneit térképeztük fel. Összegyűjtöttük az országos és megyei múzeumok felnőttképzési lehetőségeit, kiemelve néhány külföldi és hazai jó gyakorlatot. Ezek bemutatása és összehasonlítása, módszereik feltérképezése, valamint a best practises alkalmazása a hazai gyakorlatban különösen fontos ahhoz, hogy a múzeumok mint kultúraközvetítő intézmények megfelelő szerepet kapjanak a felnőttképzésben.

Vizsgálatunk során interjút készítettünk a MOKK szakmai vezetőjével, valamint néhány a tanfolyamaikon részt vett hallgatóval, hogy feltérképezzük az ott elsajátított tudás hasznosíthatóságát, és a képzéseik eredményességét. Következtetéseink alátámasztása érdekében tanulmányoztuk a megyei és országos múzeumok felnőttképzéssel foglalkozó dokumentumait, valamint esettanulmányok vizsgálatával, a jó példák kiemelésével a meglévő problémákra kerestünk megoldási javaslatokat.

Vélemények a felnőttkori tanulásról

Dr. Tóth Katalin - Horváthné Tóth Ildikó

KE PK

Vizsgálatunk a felnőttkori tanulás témakörével foglalkozik. Dolgozatunkban a Kaposvári Egyetem szervezeti egységein dolgozó nem oktatói, kutatói, tanári munkakörben foglalkoztatott dolgozóink körében elvégzett kutatás eddig feltárt részeredményeit ismertetjük.

A téma teljes körbejárásához primer és szekunder kutatást egyaránt végeztünk. Primer kutatásként kérdőív módszerét alkalmaztuk, melyet 186 közalkalmazott körében vizsgáltunk.

Bemutatjuk a minta alapstatisztikáit, azaz a nem- és korösszetételt; az iskolai végzettség-, nyelvtudás-, munkaköri beosztás-, szervezeti egységhez való tartozás szerinti megoszlást. Ezek tükrében feltárjuk a tanulási arányra vonatkozó eredményeinket, mely során külön kitérünk arra, hogy hogyan változik a képzési kedv a kor-, a nem-, az iskolai végzettség függvényében, valamint a kisgyermekes anyukák esetében. Vizsgáltuk továbbá azt is, hogy melyek a nem képzés legelemibb okai. Dolgozatunkban erre is választ adunk.

A felnőttképzés hatása a komfortérzésre a globalizáció korában

Kispálné Horváth Mária

Nyme SzEK MNSK Andragógia Intézet, Szombathely

A felnőttképzésnek számtalan, részben változó funkciója van. A felnőttképzési funkciókat az egyén szemszögéből aszerint érdemes csoportosítani, hogy azok a munkaerőpiacra vagy az egyéni életminőségre fókuszálnak.

Az első funkciócsoportnál az elsődleges cél az egyén gazdasági szerepvállalásának, foglalkoztathatóságának növelése, ezért a fejlesztés iránya az emberi tőkére irányul; míg a másikonál a fő cél a felnőtt önfejlesztése, életminőségének javítása, ezért a fejlesztés iránya az emberi erőforrásra irányul. Mindkét funkciócsoport lehetőséget ad egy új aspektusú funkció kialakítására, ez pedig a komfortérzés megteremtése.

A globalizáció, a kétpólusú világ megszűnése, a volt keleti blokk országokban a rendszerváltozás jelentős hatásokkal voltak az emberek életére: a gazdaságban, a munkaerőpiacon, a politikai életben alapvető változások következtek be, amelyek természetesen hatottak a társadalmi tényezőkre, az emberek életmódjára, gondolkodására, hangulatára is. Az egyén lehetőségei sok tekintetben kibővültek, ugyanakkor az élet minden területén jelen lévő folyamatos változás és az ezzel összefüggésben tapasztalható bizonytalanság miatt fontos lehet a komfortérzés megteremtése, amihez pozitív hatásaival a formális és a nem formális felnőttképzés is hozzá tud járulni. A komfortérzés az olvasatom szerint egy ernyőfogalom, melynek a következő dimenziói vannak:

Biztonságérzet (egzisztenciális és érzelmi), életmód (az életmód szabad alakításának lehetősége), időszerkezet (az idővel való rendelkezés szabadsága), pszichés diszpozíciók, társas kapcsolatok, társadalmi hálózatok, a tudás hasznosíthatósága, transzfere.

A kutatási probléma tehát az, hogy napjainkban az emberek többségének nincs komfortérzése, ugyanakkor a LLL és a LWL folyamatában a felnőttkori tanulás lehetősége segíthet a komfortérzés megteremtésében. A kutatásom célja annak vizsgálata, hogy ez valóban így van-e Magyarországon, és ha igen, milyen mértékben tudnak hozzájárulni a formális és a nem formális felnőttképzések a felnőttek komfortérzésének megteremtéséhez illetve növeléséhez. Azt is vizsgálom, hogy a formális képzéseknek milyen negatív hatásai vannak a felnőttek komfortérzésére, annak egyes dimenzióira. Hipotéziseimet kvantitatív elemeket is tartalmazó, de alapvetően kvalitatív kutatómethodikai megközelítéssel szeretném megerősíteni vagy elvetni. A kutatás módszerei a következők:

1. a témával kapcsolatos közgazdaságtani, szociológiai, szociálpszichológiai és andragógiai szakirodalom feldolgozása, 2. statisztikai adatok vizsgálata a témához kapcsolódóan, 3. a témával kapcsolatos kutatások adatainak másodelemzése, 4. regiszterek készítése az egy adott évben Szombathelyen folyó formális és nem formális felnőttképzésekről, 5. kérdőíves felmérés a formális felnőttképzésben tanulóknál, 6. kérdőíves felmérés és/vagy interjúk készítése a nem formális felnőttképzésben tanulóknál.

A folytonosan történő irodalom Továbbképzési tapasztalatok

Dr. Bence Erika

Újvidéki Egyetem, BTK

Az előadás az újvidéki Magyar Tanszéken évente két alkalommal megrendezésre került akkreditált tanári továbbképzések tapasztalatait összegzi. A szerző e szemináriumok előadójaként az irodalomértés, s a róla szóló beszéd folyamatos megújulásáról és változásáról, az irodalom hálózatos szövevényként való értelmezéséről, az irodalmi mű történő eseménylétéről, s az irodalomóra társművészeti diskurzusokat, interkulturális magatartásokat magában foglaló jellegéről értekezett.

Az előadások a korszerű irodalomoktatásnak és a gyakorló magyartanárok képzettségének két nagyon fontos mozzanatát emelik ki, vizsgálják és értelmezik. Az egyik momentum az irodalomoktatás társművészeti diskurzus-jellege, a másik pedig a gyermekirodalom létformája mai meghatározhatóságának kérdése.

Mind az irodalomtudomány, mind az oktatásmódszertan sokféle meghatározását veti fel a gyermekirodalom jelenségének, mi több, rendre tanrendi diszciplínaként jegyzik tanítóképző karok, ahol gyermekirodalmat tanítanak és tanulnak. Ennek ellenére igencsak vitathatóak nemcsak fogalmi attribútumai, de létezésének formái és kvalitásai is. Rendszerint a gyermeki perspektíva és beszédmód, olykor a gyermekhős központi szerepe képezi a legfőbb kategorizációs szempontot, amit viszont alakulás- és keletkezéstörténeti folyamatok, mozzanatok cáfolnak meg. Fontos kérdése irodalomoktatásunknak, hogy milyen szempontok szerint történjen a szövegválogatás, s hogy mely módszerrel értelmezhető, közelíthető meg a szöveganyag. Kifejezetten neuralgikus tanrendi pont: milyen szövegek kerüljenek be a tankönyvekbe és a szöveggyűjteményekbe. Lehet-e, s kell-e különbséget tenni felnőtt és gyermekirodalom között?

A dolgozat nem titkoltan polemikus jellegű. Vitába szeretne szállni a gyermekirodalomról és az oktatásáról szóló idejétmúlt és felületes elképzelésekkel; megpróbálja a gyermekirodalmi narratíván kívülre utalni azokat az gyermekköltészeti és epikai szövegeket, amelyek a gyermeki látás és beszédmód felületes imitációjára épülnek.

Múzeumandragógia Szakirányú Továbbképzési Szak

Kurta Mihály

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság

Összehasonlító elemzéseink alapján állapítottuk meg, hogy a felnőttek körében terjedő modern elbutulási folyamatok emelkedő tendenciát mutatnak a világban. A jelenségek nem az analfabetizmusra, inkább a modernizmus válságára, illetőleg a formális-nonformális-informális tanulás folyamatainak atomizálódására vezethetők vissza! A civilszervezetek, a civil érdekképviseltek nem kapnak támogatást a lokális, sem a globális térben ahhoz, hogy cselekvőképeseek legyenek a közösségszolgálatban, a -fejlesztésben, a -vezetésben. A modernizáció következménye, hogy a mai társadalmi rendszereket hívhatjuk „információs társadalomnak”, „tudástársadalomnak”, „innovatív társadalomnak”, „New Age társadalomnak”, „kultúra társadalomnak”, attól függően, hogy a korszak mely tulajdonságát emeljük ki. A tanulás új szemlélete:formális+nonformális+informális+autonom tanulás egymásra épülése progresszív perspektívát nyit a felnőttképzés jövőjét illetően! Az új tudományt nem lehet elméleti és gyakorlati ismeretekkel bíró szakemberek nélkül művelni, azok, akik pedagógiára képzettek, nincsenek felkészülve a felnőttoktatásra, a felnőttképzésre, a felnőttnevelésre. Kurta Mihály-Gajdóczi Zsuzsa-Utry Attila szakértői-tudományos közreműködésével Magyarországon elsőként az APKV akkreditálta a múzeumandragógia szakirányt!

Arra, hogy az andragógia tudomány-e, határozott igennel felelhetünk. Sajátos tárgya és sajátos kutatási módszertana van. De arra, hogy önálló tudomány-e, már bizonytalanabb nimmal válaszolhatunk. Úgy önálló, ahogy a pedagógia, az andragógia, és a gerontológia önálló tudomány az általános emberneveléshez, antropagógiához képest. Ezért – minden valószínűség szerint – az embernevelés-tudomány, az antropagógia jelent, az egész életen át tartó tanulás elméletének és gyakorlatának vizsgálatával önálló tudományt, a hozzá legközelebb, más vezetési tudományokhoz képest. A múzeumandragógia a múzeumok, a muzeális jellegű intézmények, civil közösségek, a kulturális örökség védelmével, őrzésével megbízott szervezetek felnőttképzési, felnőttoktatási, felnőttnevelési tevékenységének lehetőségeit, feltételeit vizsgálja. Valamint azokat a törvényszerűségeket igyekszik feltárni, amelyek intézményes vagy intézményen kívüli múzeumi keretek között hatékonyabbá tehetik a felnőtt egyének, a felnőtt közösségek számára „az élet teljes körére kiterjedő” tanulási, öntanulási, képzési, önképzési, személyiségfejlesztési eredményeit. A múzeummediáció a múzeumi kultúráközvetítés komplex rendszere, amelynek részei szorosan kapcsolódnak a múzeumtudományi szakágak tudásközvetítő funkcióihoz, a kulturális örökség bemutatásához és értelmezéséhez, a muzeális jellegű hálózat múzeumpedagógiai, múzeumandragógiai, múzeumgerontológiai tevékenységéhez köthető tanulási, képzési, nevelési feladataihoz, az alternatív konfliktusmegoldás múzeumi formáihoz. Konkrét cselekvési kategóriáit a muzeális jellegű interakciók, kommunikációk, objektívációk, szimbólumok és animációk jelentik.

Angol nyelv az óvodában

Kolozsár Ibolya

NymE Benedek Elek Pedagógiai Kar

Magyarország Európai Unióhoz történt csatlakozása óta kiemelt jelentősége van a nyelvtudásnak, az idegen nyelvek ismerete elengedhetetlenül fontos a jövő generációi számára.

A Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karán 4 éve indult az „Angol nyelv az óvodában” specializáció, az első hallgatók 2008-ban végeztek. A cél, olyan óvodapedagógus szakemberek képzése, akik korai nyelvfejlesztésre képesek óvodai keretek között. A hallgatói képzés a már országosan elismert német nemzetiségi óvodapedagógus szak kétnyelvű programjának tapasztalataira épül. A nyelvsajátítás játékos formájával jó eredményeket lehet elérni, a tevékenység alapú módszerek kiválóan alkalmasak a nyelvfejlesztésre. A kétnyelvűség az óvodában folyamatosan fejlődik, a továbbfejlesztéshez azonban több kutatómunka, és több megfigyelés szükséges. A korai idegennyelv-fejlesztés lehetőségeinek megteremtését az EU nyelvpolitikája által meghatározott legfőbb prioritások között tartjuk számon. Neurológusok is alátámasztják, hogy a korai nyelvfejlesztés rendkívül eredményes lehet. Ebben a korban a gyermekek még spontán módon sajátítják el a nyelvet, és kutatások bizonyítják, hogy az anyanyelv használata is választékosabbá és tudatosabbá válik.

Természetesen a motiváció nagyon fontos, nagy felelőssége van az óvodapedagógusnak abban, hogy pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a gyermekben az idegen nyelv iránt. Hosszan sorolhatnánk még az érveket, de végül hadd utaljak még egy fontos, meghatározó gondolatra: a nyelv lehet „híd” az óvodai és az iskola között, megkönnyítve ezzel a beilleszkedést, magabiztosságot, sikerélményt nyújthat a kezdetben új, és ismeretlen világban. Nem hagyhatjuk azonban figyelmen kívül az ellenzők táborát sem, akik szerint, amíg az anyanyelv rendszere nem szilárdul meg a gyermekben, addig egy másik nyelv tanulása zavaróan hathat rá. Több kutató az anyanyelv védelmében az angol nyelv terjedésének veszélyeire hívja fel a figyelmet, amely ugyan más-más mértékben, de minden nyelvet fenyeget.

Az ellenzők között neves szakemberek is találhatók, akik azt állítják, hogy a korai idegennyelv-fejlesztés kiejtési problémákat eredményezhet az anyanyelvben, csökkentheti a saját nyelv megbecsülését, elveheti a gyermek kedvét a nyelvtanulástól, valamint én-fejlődési zavarokat is okozhat. Összefoglalóan megállapítható, hogy régóta verseng egymással ez a két szemlélet – óvodáskorban, vagy később kell-e elkezdni a nyelvfejlesztést –, de a legújabb kutatások alapján úgy tűnik, hogy a korai nyelvfejlesztést támogatók elméletei igazolódnak. Karunkon folyamatosan figyelemmel kísérhető az óvodai nyelvsajátítás gyakorlati oldala. Szükség van az előnyök és hátrányok további feltérképezésére, valamint a fejlesztés, és a továbblépés lehetőségeinek kidolgozására. Erre a témára vonatkozó kutatásaimat szeretném bemutatni, és a környező országokban, Európában már sikeresen alkalmazott módszereket, és elveket megismertetni.

4. Szekció – A felnőttképzés nemzetközi gyakorlata

Az előzetes tudásszint felmérés, mint módszertani kihívás a magyar felnőttképző intézmények számára

Benkei Kovács Balázs

ELTE PPK Neveléstudományi Doktori Iskola

Az előzetes tudás elismerésének nemzetközi gyakorlatának, az ún. validációnak a kutatójaként, egy 2010 tavaszán hazai intézményi környezetben lebonyolított empirikus kutatás beszámolójára teszek kísérletet az előadás folyamán.

A vizsgálatba bevont 32 felnőttképző intézménynél tett látogatás alkalmával készült mélyinterjúk kvalitatív kutatás módszertani eszközökkel kerültek feldolgozásra. Az előzetes tudás elismerésének a megvalósításához vezető első lépést a hazai OKJ 2004-2006 között zajló reformja kapcsán tette meg a hazai oktatáspolitikai. Az új típusú, modulárisan építkező, kompetencia alapú képzési programoknál ugyanis a programok kidolgozásának pillanatában meg kellett határozni a képzés végén létrejövő „tanulási eredményeket”, amelyeket a felnőttképzési törvény kimeneti kompetenciaként határoz meg. A kimeneti kompetenciák mindazon kompetenciák összessége, melyeket a tanulónak a képzési program alapján, a képzés végére el kell sajátítani. Ezen kompetenciák szükségesek egy képzés, szakképzés befejezéséhez, a szakmai vizsga letételéhez, a szakképesítés megszerzéséhez.

További progresszív lépés volt a szakképzés-felnőttképzés reformja kapcsán, hogy a felnőttképzési törvény által 2001-ben bevezetett „előzetes tudásszint mérés” szolgáltatás alkalmazását a felnőttképző intézmények számára, 2007 február 15-től kötelező jelleggel írta elő a jogszabályalkotó. Az andragógiai szakirodalomban nem egyértelmű azonban a törvényi előírások értelmezése. A szakértők egy része az előzetes tudásszint felmérés szolgáltatás feladatának a kimeneti kompetenciák mérését határozza meg. A magyar jogszabályok azonban nem szűkíti le az értelmezési keretet, nem adnak pontos definíciót arra vonatkozóan, hogy az előzetes tudásszint mérése alkalmával a felnőttképzőknek pontosan mit kell mérniük. Elsősorban a résztvevő egyéni jogát hangsúlyozza a CI. törvény: *„A képzésre jelentkező felnőtt kérheti tudásszintjének előzetes felmérését, amelyet a felnőttképzést folytató intézmény köteles értékelni és figyelembe venni.”*

A felmérés mint szolgáltatás pedig minőségbiztosítási célokat követ, és a képzést hivatott jobbá tenni. A felnőttképzési szolgáltatás ugyanis „olyan szolgáltatás, amely a képzések egyénre szabott kialakításának elősegítésére, a képzés hatékonyságának javítására vagy a munkavállalás elősegítésére irányul.” Ebben nem teljesen egyértelmű jogszabályi és szakirodalmi környezetben milyen gyakorlata alakult ki az előzetes tudás mérésének? Hogyan interpretálják a különböző intézmények a szolgáltatást és milyen célrendszert kapcsolnak hozzá? Melyek azok a nehézségek, amelyekkel a felnőttképzők megvalósítás folyamán a hazai gyakorlatban találkozhatnak?

A kutatás aktualitását adja, hogy az Európai Unió előírásainak megfelelően a közeljövőben a hazai oktatási rendszerbe is ki kell építeni egy validációs rendszert, amely a képzők aktuális gyakorlatának a felmérése fontos adalékot szolgáltathat.

Az előzetes tudás mérésének és beszámításának kapcsolata a „help desk” szolgáltatással

Leszkó Hajnalka

SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézet

Kulcsszavak: felnőttképzési szolgáltatások, előzetes tudás mérése, beszámítása, „help desk” szolgáltatás.

A tanulási színterek kiszélesedésével egyre több lehetőség nyílik arra, hogy a felnőttek informális és nem formális keretek között is hasznosítható, releváns tudást szerezzenek, s a már megszerzett tudásokat nem lehet figyelmen kívül hagyni a későbbi tanulási folyamatok megtervezésekor. A meglévő tudás alapját képezi az újabb tanulásnak, s ezt a tudást fel kell térképezni a kompetenciák legszélesebb értelmezése tükrében. Mindazt az ismeretet, készséget, képességet, attitűdöt és jártasságot, melynek már birtokában van a felnőtt – és amely a képzettség megszerzése, illetve a munkakör betöltésére való alkalmasság szempontjából nélkülözhetetlen – nyilvánvalóvá kell tenni, és építeni kell rá.

Az egyén meglévő tudásának és kompetenciájának mérését és a későbbi tanulási, illetve munkafolyamatba történő beszámítását számos tényező akadályozza, mint pl. a fogalmi tisztázatlanság, a berögzült és elavult gondolkodásmód, a képzésben résztvevők tájékozatlansága, a képző intézmények ellenérdekeltsége, a mérőeszközök hiánya, a mérés-metodikai tudás hiánya és a kompetenciák mérése körüli teljes bizonytalanság. A fennálló problémák megoldására nem elegendő a megfelelő jogi háttér biztosítása, így a felnőttképzési törvény előírásai, valamint a magyar kormány egész életen át tartó tanulás stratégiája. Annak ellenére, hogy mindkét dokumentum rendelkezik a nem-formális tanulás útján szerzett – jogszerűen nem dokumentált – tudás, szakmai képzettség elismerési rendszerének kidolgozásáról, a gyakorlatban mindaddig kevés figyelmet szenteltek a problémakörnek és a felnőttképzési intézmények is kényszerként élik meg a jogszabályi előírásoknak való megfelelést.

Véleményem szerint kiemelt fontosságú, hogy megvalósuljon a megfelelő információáramlás a felnőttképzési intézmények felé. A felnőttképzéshez kapcsolódó szolgáltatások közül ismeretes a „help desk” szolgáltatás, melyet azonban a felnőttképzési intézmények csak nagyon csekély része működtet. Mindazonáltal a „help desk” kitűnő információs és segítségnyújtó erőforrás, s miért ne nyújthatna segítséget a felnőttképzési intézmények felé és között történő információáramlásban? Igen jó gyakorlatot mutat ebben a Palló információs rendszer, melynek működését, lehetőségeit vizsgálom. Előadásomban főleg arra koncentrálok, miként lehet párhuzamot vonni e két felnőttképzési szolgáltatás, az előzetes tudás mérése és beszámítása, valamint a „help desk” szolgáltatás között. Elgondolásaim szerint egy országos „help desk” szolgáltatásba való bekapcsolódás mindenképpen változást, fejlődést hozhat az intézmények számára előzetes tudás mérésének és beszámításának alkalmazásában, s nem kevésbé az ehhez fűződő attitűdök megváltoztatásában.

A bemeneti kompetenciák mérése az új OKJ szellemében

Borsi Árpád

Felnőttképzők Szövetsége

Kulcsszavak: szakképzés, felnőttképzés, OKJ, kompetenciák, mérés, foglalkoztathatóság.

A hazai szakképzés az elmúlt években többszörösen is átalakult. A társadalmi – gazdasági – oktatáspolitikai változásoknak megfelelően nemcsak a képzésben részt vevők volumene csökkent, de jelentősen módosult e szektor belső szerkezete is. Talán ennek is köszönhető, hogy újra középpontba került néhány régi elméleti – módszertani alapkérdés, köztük a meglévő, a már megszerzett kompetenciák mérésének, beszámításának kérdésköre is.

A 2001-ben megjelent Felnőttképzési törvény szemléletében a foglalkoztatás és a képzés összhangjának fontosságát hangsúlyozza, így tulajdonképpen „szakképzés -központú”. Erénye, hogy a fogalmi keretek meghatározásán túl a képzésben részt vevők érdekeit helyezi középpontba. Korszerűségét többek között az is bizonyítja, hogy már szerepel benne az előzetes tudás beszámításának lehetősége a hallgató, kötelessége pedig a képzőintézmény részéről. Az azóta eltelt közel egy évtized már önmagában is indokolná ezen követelmény gyakorlati érvényesülésének, tapasztalatainak összegzését, jelen előadás terjedelmi korlátai miatt azonban elsősorban a téma egy részletére, a mérés egy sajátos területére, az iskolai végzettség meglétét „kiváltó” bemeneti kompetenciák vizsgálatának módszertanára összpontosít.

A 2006-ban megújult Országos Képzési Jegyzék és a hozzá tartozó szakmai és vizsgakövetelmények ugyanis a tanulni vágyók számára újabb, ha úgy tetszik forradalmi lehetőséget teremtettek, amikor deklarálták, hogy egyes szakképzések esetében a jelentkezéshez előírt iskolai végzettséget helyettesítheti a bemeneti kompetencia vizsgálatának pozitív eredménye. A malmok azonban lassan örölnek, hisz a szép gondolatot sokáig nem követte sem a módszertan, sem az eszköztár, amely e mérések előfeltétele.

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézetben futó, TÁMOP 2.2.1 program egyik alprogramja ezen kívánt segíteni, amikor célul tűzte ezen eszközök létrehozását, standardizálását és szakmai auditálását. A munka kertében a legjellemzőbb szakképzési területeket, szakmacsoportokat kiválasztva közel 250 mérési csomag készül el, amelyek hamarosan közkinccsé válnak és végre igazán segíthetik a felnőttképzési intézmények mindennapi munkáját. Az eszközök azonban csak szigorú auditálás után juthatnak el a felhasználókhoz. Ezt a munkafolyamatot – közbeszerzési eljárás nyerteseként – a Felnőttképzők Szövetsége vállalta.

A fentiek alapján az előadás áttekinti a bemeneti kompetenciák mérésének, értékelésének jogszabályi hátterét, pedagógiai, andragógiai, módszertani dilemmáit, az elmúlt időszak próbálkozásait és eredményeit, miközben megismertet a TÁMOP program keretében folyó konkrét fejlesztésekkel, néhány elkészült eszközcsomaggal és a jelenleg is folyó auditálás első tapasztalataival.

Gyakorlatorientált médiaképzés

Szabó József

Debreceni Egyetem

A kutatás célja annak vizsgálata, hogy a média területére képző intézmények végzett hallgatói hogyan tudnak elhelyezkedni a média területén, a megszerzett tudás és a gyakorlati kompetenciák mennyiben elegendőek a végzeteket alkalmazó média számára. Milyen kiegészítő kompetenciák megszerzése szükséges ahhoz, hogy javuljon az elhelyezkedési arány, illetve ahhoz, hogy a hallgatók azonnal be tudjanak kapcsolódni a választott média munkájába.

Debrecenben jelenleg közel 200 hallgató vesz részt olyan képzésben, amelynek kimeneteként a média területén, vagy a médiával szoros kapcsolatban álló vállalkozásoknál helyezkedhet el. A háromféle képzés más és más kompetenciák megszerzésére ad lehetőséget. Vizsgálatom első része arra irányult, hogy ezekről a képzési területekről milyen elhelyezkedési lehetőségei vannak a hallgatóknak. Megállapítottam, hogy mindhárom területnek vannak specialitásai, de a hallgatók döntő többsége nem tud a média területén elhelyezkedni.

A kutatás tehát azért is kiemelkedő jelentőségű, mert a média intézményei és vállalkozásai szakembereinek megkérdezése alapján vizsgálja a hallgatók felkészültségét. Eredményeim szerint a frissen végzett hallgatók nem rendelkeznek olyan tudással, ami akár csak rövid betanulási idő után alkalmassá tenné őket az önálló munkavégzésre. A média szakembereivel készült interjúk azt mutatják, hogy hiányzik az elektronikus média működésének ismerete. Sem a modern eszközöket sem a manapság elvárt feldolgozási módokat nem ismerik készségszinten a végzetek. Jobb esetben tanultak ezekről, de alkalmazni nem tudják a tanultakat. Hiányosak a számítástechnikai ismeretek, és látványosan keveset tudnak a végzetek a média működéséről, a szabályozásról, a szerzői jogról és más kiegészítő részterületekről. Többek között ezeknek az ismereteknek a hiánya is okozza, hogy önálló munkát nem tudnak végezni, mert nem látják át a működéshez kapcsolódó kockázatokat sem.

A hagyományos felsőfokú képzés egyik komoly problémája, hogy a folyamatosan változó piaci igényekhez a hosszadalmas akkreditációs eljárás miatt (és az esetleges jelentős túljelentkezésből fakadó elkényelmesedés miatt is) nem tudnak elég gyorsan alkalmazkodni. A fentiek miatt dolgozott ki és akkreditált a Debreceni Egyetem egy kifejezetten gyakorlatorientált továbbképzést, aminek a célja, hogy a végzett hallgatók olyan tudást szerezzenek a média területéről, aminek birtokában akár azonnal el tudnak helyezkedni. A tananyag azokat a területeket öleli fel, amelyekről keveset hallottak, és gyakorlatban soha nem is foglalkoztak velük. Ilyen többek között a média gazdaságtan, a média marketing, a médiajog, a szerzői jog, a részletes műszaki és üzemeltetési ismeretek, az internetes felületek működtetése, a modern szerkesztési ismeretek az elektronikus médiában és gyakorlati alkalmazásuk.

„Utolérjük a netgenerációt” – Tanártovábbképzési tapasztalatok a Tenegen projektben

Hajdicsné Dr. Varga Katalin

KE PK

A Tenegen (Connect the teachers to reach and teach the Net Generation) kurzus egy a Leonardo da Vinci - LLL alprogram keretében támogatott tanártovábbképzési kísérlet, amely 2009 októberében kezdődött. A résztvevők között szerepelnek szakképzésben és felnőttképzésben dolgozó tanárok és trénerek, felsőoktatásban dolgozó tanárok, oktatási intézmények, iskolák vezetői, középiskolai tanulók, főiskolai, egyetemi hallgatók, oktatásfelügyeleti intézmények, e-learning szolgáltatók, európai e-learning szolgáltatók.

A Tenegen oktatási portálon 5 modulban sajátították el a résztvevők a tudnivalókat: 1) E-learning áttekintés, 2) Hálózati tanulás, 3) IKT eszközök az oktatásban, 4) E-learning tevékenységek a Moodle keretrendszerben, 5) Szabad felhasználású tananyagok adatbázisa. A „klasszikus” távoktatásos rendszer hagyományainak megfelelően a felhasználók egyéni ütemben dolgozták fel a tananyagokat, szeptemberben az első résztvevők átveszik a továbbképzés elvégzéséről szóló tanúsítványt. A hálózati tanulás biztosítja a nyitottságot, azaz a tanulási környezet nem zárt rendszer, hanem nyitott más megoldások felé. A tanárok és tanulók együtt fejlesztik a tanulási környezetet, amelynek során a tanulóknak is van lehetősége az általuk használt eszközök integrálására; a tanár és a tanuló ugyanazon a felületen dolgoznak, ugyanazokkal az eszközökkel; minden résztvevőnek lehetősége van új tananyagot készíteni és megosztani; szabadon címkézhetnek saját készítésű tartalmakat és fejleszthetnek fogalomrendszert (taxonómiát). A netgeneráció oktatásában az informatizált környezet lehetetlenné teszi az objektivista szemléletű, autokratikus tanári mentalitást.

A 21. század tanára az irányítás megtartása mellett, nem a tudás egyedüli tulajdonosaként, hanem a tanulást ösztönző tanácsadóként, mentorként, facilitátorként kell hogy jelen legyen a tanulási környezetben. Innen indultunk a továbbképzés kezdetén: *„Most éppen egy keretrendszer – a Moodle – kellős közepében vagyunk; tanulói szerepkörben. Nézzünk körül! Érdekes környezet, nem? Elsőre nem könnyű itt eligazolni.”* Eddig jutottunk: *„Az elkészített projektből gyakorlatilag néhány kattintással egy komplett weblapot állíthatunk össze; létrehozhatunk ún. IMS tartalomcsomagokat, amelyeket később egy nagyobb LMS-rendszerbe tudunk integrálni; de ha épp arra van szükség, egyetlen tömörített (zip) állományba is exportálhatjuk a tananyagot.”*

Az előadásban bemutatásra kerülnek azok a tananyagelemek (LO-k), csomagok stb., amelyek kidolgozásra és/vagy szabad felhasználásra kerültek, továbbá azok a kurzusok, amelyeket a projektben tanultak alkalmazásával tartottam a 2009/2010. tanév tavaszi szemeszterében.

A validáció elismerés bevezetésének tapasztalatai az ír felnőttképzésben – tanulságok a hazai validációs elismerési rendszer kialakításához

Hegyi-Halmos Nóra

ELTE PPK

A globalizáció, az infokommunikációs és technológiai forradalom hatására szerte a világon megnőtt az emberi erőforrás, a tudás jelentősége. A tudás tartalmával szembeni elvárások átalakultak: egyre inkább felértékelődnek a munka világában elvárt, a munkavégzéshez napjainkban nélkülözhetetlen gyakorlati készségek, attitűdök és kompetenciák.

Az elmúlt években a tanulás elméleti és gyakorlati kérdéseiről szóló diskurzusok kiemelt területévé váltak a tanulási eredményekben, kompetenciákban való gondolkodás, a rugalmasan egymásra építhető és épülő képzések, az egyéni tanulási út kérdései. Mindebből következően felértékelődik az intézményrendszeren kívül szerzett tudás, mely felveti azok elismerésének kérdését a formális képzések során.

Nem véletlen, hogy az elmúlt évtizedben számos Európai Unió dokumentum (Memorandum, Lisszaboni stratégia, Oktatás és képzés 2010.) növekvő jelentőséget tulajdonít az iskolarendszeren kívül megszerzhető ismereteknek, azaz a nem-formális és az informális tanulási környezetben szerzett tudásnak. A sokféle tanulási út áttekinthetővé, átláthatóvá tételének érdekében született az Európai Parlament és Tanács ajánlása az Európai Képesítési Keretrendszer, az ezzel összhangban álló Országos Képesítési Keretrendszerek létrehozásáról, valamint a kapcsolódó nemzeti validációs rendszerek kidolgozásáról. Ezen igény fogalmazódott meg a magyar kormányzattól is: készüljön el a felsőoktatásban az egységes – a hazai oktatási intézményrendszer és jogrendszer keretei között működő, az európai normákkal összhangban lévő – strukturált felsőoktatási validációs/elismerési rendszer modellje.

A modell a felsőoktatásba jelentkezők, illetve a felsőoktatásban tanulók számára lehetővé tenné előzetesen megszerzett tanulási eredményeik láthatóvá tételét, dokumentálását, értékelését és beszámítását, tekintet nélkül arra, hogy azokat hogyan, milyen keretek között szerezték meg. A rendszer új lehetőséget jelentene azon tanulni vágyó felnőttek számára, akik szeretnének bejutni (vagy visszajutni) a felsőoktatásba, újrahasznosítva előzetesen félbehagyott „töredék képzettségeiket”, vagy munkahelyi tapasztalataikat. Egy olyan jelentős, paradigmaváltással együtt járó újítás bevezetésekor, mint egy átfogó validációs/elismerési rendszer kialakítása, célszerű áttekinteni külföldön már működő rendszereket.

A nemzetközi példákat áttekintve figyelemre méltó a már jelentős tapasztalatokkal bíró Írországból működő modell. Az ír rendszer külön érdekessége, hogy rendkívül nagy figyelmet fordít a felnőtt tanulóakra, a felnőttek visszavezetésére az iskolarendszerbe, valamint a végzettség megszerzése után a munkaerőpiacra. Előadásomban szeretném bemutatni az ír validációs rendszert, valamint szeretném összegezni azokat a tanulságokat, melyek a magyar validációs rendszer modell fejlesztése során hasznosak lehetnek.

Önképző továbbképzés

Dr. Horváth H. Attila

Pannon Egyetem, Veszprém

„...az alkotás és kifejezés szükséglete egyike azon központi elképzeléseknek, amelyekre páratlan pedagógiai megújulás építhető.” (C. Freinet)

Celestin Freinet nevéhez kötődő pedagógia nem csupán az egyik a mai napig is működő reformpedagógiai irányzatok közül, hanem a felnőttképzés egy sajátos formája, mondhatjuk, hogy modellje is. A Freinet-pedagógia alapelvei – az érdeklődésre és alkotásra építő tanulás, a nyitott tanulási környezet és a felelősségvállaláson alapuló együttműködés – a felnőttképzésben is érvényesülnek. A felnőttképzés ez esetben önképző továbbképzést jelent.

A Freinet-pedagógiát követők, gyakorlók számára nincs formális képzés, intézményi rendszer, ahol az idevágó tudást, készséget, attitűdöt elsajátítanák. Azok a tanárok, akik ezt az irányt választják, azok egy nemzetközi mozgalomhoz (FIMEM) kapcsolódhatnak, amelynek helyi csoportját (esetleg csoportjait) a saját országukban megtalálhatják (vagy létre kell hozni). Világmozgalomról van szó: négy kontinens közel 50 országában működnek Freinet-csoportok, amelyek a nemzetközi találkozóikat (RIDEF) 1968 óta két évenként tartják. Ezek a találkozónak nevezett rendezvények tulajdonképpen 10-14 napos /ön/tovább/képzésként funkcionálnak, aminek – a hosszú évtizedek alatt – jól kialakult struktúrája van, amely minden elemében hordozza a Freinet-pedagógia sajátosságait, biztosítja az elmélyülést a szakmai kérdésekben, a választást a programok között, a bemutatkozást minden résztvevő számára függetlenül attól, hogy milyen szinten áll e pedagógia ismeretében. Jellegzetessége ennek a felnőttképzési formának, hogy nemcsak szakmabeliek (pedagógusok) vesznek részt rajta, hanem a legkülönbözőbb foglalkozási körhöz tartozók és – teljesen magától értetődően – gyerekek is. Már ez az alaphelyzet is egy természetes kihívást jelent a célirányos és hatékony munkavégzés megszervezése tekintetében. A nemzetközi találkozók közötti „köztes” időben országos vagy regionális találkozókat szerveznek a helyi csoportok. E találkozók szerkezete is követi a RIDEF struktúráját, de időtartamuk – általában – elmarad attól.

Az előadás bemutatja ennek a sajátos felnőttképzési modellnek a struktúráját, néhány példával életszerűen felvillantva a működését. Elemzi az önképző továbbképzésben rejlő előnyöket és hátrányokat. Összefoglalja, hogy ez a nem formális és informális tanulási forma hogyan illeszkedett be az egyes országok (Hollandia, Magyarország, Németország) továbbképzési szerkezetébe, és kitekintést ad arról, hogy milyen eredményeket értek el felnőttképzési célcsoportok, amelyek a RIDEF struktúráját, szellemét vették át.

5. Szekció Hallgatói szekció

Miért nem tanulnak a felnőttek?!

Rendek Tímea

SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézet

A 20. század végétől az Európai Unió közösségi politikáiban látványosan felértékelődött az emberi erőforrás fejlesztés szükségességének kérdése. Folyamatosan növekszik a stratégiai dokumentumok és az azokban megfogalmazott javaslatok száma, amelyek megoldást kínálnak a kialakult társadalmi-gazdasági változások, az internet és a folyamatosan megújuló technológiák átszötte világban való boldoguláshoz, és a lehetőségek minél magasabb szintű kihasználásához. A számos megoldás és elképzelés önmagában azonban nem elegendő.

Az emberek jelentős hányada még nem látja be, hogy a tanulásnak nincs vége akkor, amikor kilép az iskola kapuin. Nem vált természetes igénnyé az, hogy miután valaki a szakmájához, munkaköréhez szükséges tudnivalókat megtanulta, azt élete végéig többször bővítse, aktualizálja. Ennek megfelelően feladatunk nem csak a tanulás szükségességének hangsúlyozása, hanem annak megértetése a felnőttekkel, hogy a mindennapi életben való eligazodáshoz szükséges a tudásának folyamatos megújítása, fejlesztése. További feladatunk a motiváció felkeltése, a tanulási lehetőségek és formák kiszélesítése, a tanuláshoz való egyetemes és folyamatos hozzáférés biztosításának megteremtése. Tájékoztatni kell a felnőtteket lehetőségeikről, segíteni szükséges őket azok minél teljesebb kihasználásában, és ez által lehetőséget adni számukra egy jobb és biztosabb jövő, boldog élet megteremtéséhez. Előadásomban azt vizsgálom, hogy a dokumentumok szintjén deklarált célkitűzések, elképzelések hogyan érvényesülnek, valósulnak meg a gyakorlatban, az Európai Unióban, de főleg hazánkban, Magyarországon. Mi lehet annak az oka, hogy Magyarország a többi Európai Unió országától eltérően csökkenő tendenciát mutat a felnőttképzésben való részvételben? A statisztikai adatok legtöbb esetben nem támasztják alá az elvárások megvalósulását, az elképzelések nem vagy nem időben valósulnak meg. Előadásomban kitérek a HEFOP és a TÁMOP felnőttképzési programjainak működésére, kínált lehetőségeire. Alapvető kérdés, hogy oda, ahová a legszükségesebb lenne (falvak, vidéki kisvárosok, elszegényedett és hátrányos helyzetű, munkanélküli felnőttek), hogyan lehet eljuttatni a tanulás lehetőségét. Előadásomban olyan javaslatok hangoznak el, melyek a tanulási lehetőségekhez való hozzáférést segíthetik, és egy tudásalapú társadalom kialakulását szolgálhatják.

Kérdőíves felmérés formájában vizsgálom, mi motiválja, illetve akadályozza a 25 és 64 év közötti felnőtteket a felnőttképzésben való részvételben, illetve felmérem tájékozottságuk mértékét a felnőttképzési lehetőségeket illetően. E felmérés eredményeit is bemutatom előadásomban.

Önismereti kurzusra való igény a felsőoktatásban

Mérei Zsófia

ELTE PPK

Kvantitatív mikro kutatásom központi kérdése, hogy a felsőoktatásban résztvevő hallgatók körében mutatkozik-e igény egy a felsőoktatásban, tantervi szinten megjelenő, kötelező önismereti tanegységre. A következő, erre épülő kérdésem az, hogy vajon csak a segítő szakmát tanulók, vagy az egyéb irányultságú hallgatók is érdekeltek-e a kérdésben, valamint, hogy mutatkozik-e különbség a férfi és női hallgatók érdeklődése között.

Ezen kérdések alapján előzetes hipotéziseim a következők: H1. A felsőoktatásban résztvevők szívesen részt vennének egy az adott felsőoktatási intézmény által meghirdetett, iskolarendszerű önismereti képzésben. H2. A segítő foglalkozásra készülők közül szignifikánsan nagyobb az érdeklődés egy ilyen jellegű tanegység iránt, mint a más irányultságú hallgatók körében. H3. A női hallgatók körében nagyobb érdeklődésre számíthatunk az önismereti képzést illetően, mint a férfi tanulók között.

A kutatás alapkonceptiója az önismeret fontossága, hatványozottan azok esetében, akik munkájuk során emberekkel kerülnek kapcsolatba – mint például az andragógusok –, különös tekintettel a segítő foglalkozást űzőkre. Fontosságát elsősorban abban látom, hogy mások problémáinak megoldásához, vagy az ebben való segítséghez elengedhetetlen, hogy az adott egyén tisztában legyen önmagával, értékeivel, gyengeségeivel, erősségeivel, készségeivel, kompetenciáival, vagy azzal, hogy mi az, amiben annyira involvált, hogy távol kell tartania magát tőle, emellett a megfelelő önismeret által az is könnyebben megítélhetővé válik, hogy az egyén vajon egyáltalán alkalmas-e a választott pályára.

A vizsgálatban 50 személy vett részt, életkorukat tekintve 22 és 24 év közöttiek, mind felsőoktatási képzésben résztvevő hallgatók. A megkérdezettek 50%-a segítő szakmát tanuló fiatal, úgy mint pszichológia, gyógypedagógia, andragógia, orvostudomány és pedagógia, a másik 50%-ba tartozóak pedig kevésbé emberközpontú szakmát tanulók, akik között van építész, közgazdász, informatikus, formatervező, és zenész, emellett a nemek aránya is 50-50%-ban oszlik meg.

Mivel a kutatás során hipotéziseim bizonyítást nyertek, ez a pozitív hozzáállás teret engedhet a téma nagyobb lélegzetvételű kifejtésének, azaz további kutatások irányulhatnak a csoportok hallgatók által kívánt összetételére, arra, hogy homogén, vagy heterogén csoportokat preferálnának-e a hallgatók egy ilyen kurzuson – nemre, korra, vagy szakra való tekintettel, valamint, hogy milyen jellegű foglalkozással találkoznának szívesen, látnának örömmel a tematikában, és milyen hosszú távú céljaik vannak az önismerettel.

„Triple burden”- avagy hogyan változnak a társadalmi nemek a „lifelong learning” hatására a posztmodern társadalomban

Kósa Krisztina

ELTE PPK

A „double burden” kifejezés a „gender studies” – azaz a társadalmi nemekkel foglalkozó tudomány egyik alapfogalma, melynek jelentése magyarosítva „kettős tehernek” felel meg, amely jelenséget és csoportot egyszerre próbál leírni. A „double burden” csoportba olyan nők tartoznak, akik nem akarnak választani a karrierjük és a család között, hanem a kettő között próbálnak lavírozni, hol egyiktől, hol másiktól időt megvonva.

Andragógusként fontosnak tartom egy harmadik tényező – a „lifelong learning” bevezetését, így megalkotván a „triple burden” kifejezést. Hiszen azok, akik életem át tanulni szeretnének, dolgozni, és családot alapítani, nem vonhatók össze az eddigi megszokott kategóriákkal. Mind a társadalmi esélyegyenlőség és emancipáció, mind az élethosszig tartó tanulás az Európai Unió egyik alapvető napirenden lévő témája. Különösen érdekes számomra e két terület összekapcsolása, hiszen, ha valóban beszélhetünk élethosszig tartó tanulásról, akkor az, a nevében is látjuk, egész hátralévő életünket befolyásolja, így a magánéletünkre is hatással lehet. Ha feltételezéseim igazak, a posztmodern társadalomban, ami önmagában is egy folyamatosan változó, viszonylag új keletű, heterogén szociális háló- a tudás alapú társadalom, és az információ más típusú feldolgozása és értékének emelkedése révén átalakulhatnak a kapcsolatok, olyannyira, hogy megváltozhatnak a társadalmi nemi szerepek. Elméleti kutatásom során arra voltam kíváncsi, hogy a mai posztmodern társadalmi helyzetben hogyan változnak az esélyegyenlőségek a társadalmi nemek színterén. A kettős teherből lesz-e hármass teher, vagy egy sokkal önállóbb és az önmegvalósításra törekvő női társadalmi nemi szerep kialakulásának kezdeténél állunk-e.

Előadásomban pontosan definiálom a „triple burden” kifejezést, kifejtem a különbségeket a „double burden” és a „triple burden” között, továbbá kitérek egy újfajta női - férfi szerepkör várható átalakulására a posztmodern társadalomban.

A fogyatékossgal élők felnőttképzési lehetőségei

Hangya Dóra

SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézet

Kulcsszavak: felnőttképzés, fogyatékossgal élők, egyenlő esélyű hozzáférés.

A fenntartható gazdasági növekedéshez szükséges humán erőforrás-fejlesztési feladatok között hangsúlyosan szerepel a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű személyek, köztük a fogyatékossgal élők foglalkoztathatóságának javítása. Az egész életen át tartó tanulás és azon belül a felnőttképzés a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem egyik leghatékonyabb eszköze. A hátrányos helyzetű munkavállalók iránti kereslet nagyon alacsony, melynek legfőbb oka, hogy a bizonyos képességeikben akadályozott személyek felkészültsége, szakmai tudása, valamint a munkáltatók által keresett képességek és kompetenciák között nincs meg a megfelelő harmónia. Munkaerő-piacra történő integrációjuk legfontosabb lépcsőfoka a foglalkoztathatóságuk javítása, amely elsősorban képzésbe történő bevonásukkal érhető el, ehhez speciális tudású szakemberek, illetve fokozott személyi, tárgyi és módszertani feltételek szükségesek.

A fogyatékossgal élők számára minden szempontból szükséges a képzésekhez történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása. Ennek érvényesüléséhez nagyban járulhat hozzá többek között a rugalmas, moduláris képzési formák működtetése, mely képzési formák könnyebben illeszthetőek a hátrányos csoportok speciális igényeihez és jobban hasznosíthatóak az eltérő minőségű és mélységű tudások. A sikeres integráció alapvető feltétele az oktatás és a foglalkoztatás, a diszkriminációmentesség és a cselekvés megléte. A „Segély helyett esély” elv érvényesülésével, a megfelelő képesítés hozadékaként nő a fogyatékossgal élő egyének önbecsülése, bekapcsolódhatnak a munka világába és nem csupán a társadalom érzelmi elfogadására számíthatnak.

Előadásomban jó gyakorlati példaként a Budapesten működő ADDETUR Alapítványi Gimnázium és Szakképző Iskola felnőttképzési színterét, képzési portfólióját mutatom be empirikus tapasztalataim alapján, valamint arra keresem a választ, hogy milyen lehetőségei vannak a felnőttképzésnek a fogyatékosügyi politika céljainak gyakorlati megvalósításában. Érdekes kérdés az is, hogy a felnőttképzési intézmények hogyan és milyen mértékben veszik figyelembe a fogyatékossgal élők speciális igényeit.

A probléma körülményei során a dél-alföldi régió akkreditált felnőttképzési intézményeinek körében lefolytatott strukturált kérdőíves kutatás esélyegyenlőséget érintő kérdéseire és azok részeredményeire fókuszálok, melyből kiderül, hogy értelmezési zavarok tapasztalhatóak az akkreditáció vonzataként jelentkező jogszabályi kötelezettség kapcsán, valamint hogy az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása csekély esetben tekinthető megoldottnak.

A munkaerő-piaci folyamatok közötti összhang elősegítése a felnőttképzés eszközeivel

Farkas Erika

SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézet

Kulcsszavak: munkaerő-piac, felnőttképzés.

Hazánk foglalkoztatási rátája jelentős mértékben elmarad az Európai Unió átlagától. Állandó napirenden van a gazdasági növekedés, a versenyképesség erősítése, mely jelentős mértékben függ az oktatás, képzés hatékonyságától. A fő problémát az okozza, hogy a munkaerő kínálat struktúrája sem mennyiségi, sem minőségi mutatóiban nem illeszkedik a gazdaság munkaerő szükségletéhez.

A rendszerváltást követően a munkaerő-piaci folyamatok jelentős változáson mentek keresztül. Jelenleg a munka világa és a képzési rendszer változásai egymástól függetlenül zajlanak, az érdekelt felek igényei teljesen eltérőek. A képzési kínálat egyes szakmacsoportokban többszörösen meghaladja, míg másokban többszörösen alulmúlja a keresletet. A gazdasági igényekhez igazodó munkaerő-kínálat biztosítása komoly kihívást jelent a foglalkoztatás, illetve az oktatáspolitiká számára. Az egyensúlyi helyzet megteremtésében fontos szerepe lehet a felnőttképzésnek, mely rugalmasságánál, gyors reagáló képességénél fogva, könnyebben tud válaszolni a folyamatosan változó munkaerő-piaci igényekre. Kutatásom célja, a dél-alföldi régió munkaerő piacának strukturális elemzése, a munkaerő-piaci keresletet és kínálatot befolyásoló tényezők feltárása, a felnőttképzési intézmények képzési portfóliójának vizsgálata.

A kapott eredmények alapján javaslatokat fogalmazok meg annak érdekében, hogy a képzésből kikerülők nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni a munkaerőpiacon. A munkaerő kereslet és kínálat közelítésének elősegítése érdekében regionális szintű elemzésekre, számításokra van szükség. A helyzet feltárásához 2010 májustól-2010 júliusig az ÁFSZ portálon megjelent álláshirdetéseket elemeztem, azzal a céllal, hogy a vizsgált régióban megismerjem a munkaerő iránti keresletet, s ezt összevegyem a rendelkezésre álló munkaerő kínálattal.

A kutatás másik aspektusát nyújtja a dél-alföldi régió akkreditált felnőttképzési intézményeinek körében folyó strukturált kérdőíves lekérdezés, amelynek célja annak feltérképezése, hogy milyen jellegű kapcsolat áll fenn a felnőttképzési intézmények és a munkaerőpiac között, az intézmények mennyire vannak tisztában az egyensúlyi helyzet megbomlásából fakadó zavarokkal. A kutatásból származó adatokból arra következtethetünk, hogy a rendszer szereplői egymástól függetlenül működnek, mindenki csupán önértékelését tartja szem előtt. Az élethosszig tartó tanulás egyik lényeges színterén a felnőttképzésben ez az érdekellentét még inkább érvényesül.

6. Szekció: Angol nyelvű szekció

Tracing a Postgraduate Course

Pinczésné dr. Palásthy Ildikó Phd

Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola

The educational requirements of the Developer (Differentiator) Teacher postgraduate course were established and modelled by the Teacher Training College of Budapest in 1997 on the basis of 28/1997 IX 16 ministerial decree. At Kölcsey Ferenc Reformed Teacher Training college the course was launched in 2002 in association with the Budapest college. Since then 9 groups of teachers in 8 years have graduated from the course, and 1 group is just before graduation. The aim of the course is to train teachers in the field of pedagogy, psychology, education of handicapped children and patho-psychology. During the course teachers master the skills which qualify them to screen, do the preventional work and develop 6-12-year-old children with different self-development and varied adaptational, behavioural and learning difficulties. In 2009, on the basis of the new decrees, the name of the course changed into Developer Teacher, and the course itself renewed in its content, too. In the presentation an attempt will be made to summarize the experiences of the period between 2002 and 2009 by analysing the motivation of application, the selection of dissertation topics and the feedback given by the teachers on the course.

Learning for living - New phenomenon in the field of adult education

Dr. Farkas Éva

SZTE JGYPK

Hungary's accession to the European Union generated a development the result of which was that education and training were given priority also in Hungary, and with the EU accession of the country unprecedented financial resources were opened for Hungary. As a result, in the field of adult education there were started numerous supported training and integration programmes based on EU resources, which aimed to develop the competences of and improve the chances for employment for multiply deprived groups on the outmost peripheries of the labour market. The original set of purposes for the use of available funds has been turned in the wrong direction, and this resulted in a new phenomenon, the name of which is learning for a living. According to surveys conducted in groups of adult students participating in EU or state-supported training courses, their participation in these courses is motivated by the financial support they receive during such courses. Obviously, this motivation system cannot be maintained in the long run, because it is not real and lasting motivation, and its harmful effects can be felt even in the short run.